



ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Живопису	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	вибіркова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	8

«Сучасний живопис»

2 семестр (весна 2026)

26 січня – 9 травня

Викладач	Чернявський Костянтин Володимирович, доцент кафедри живопису
E-mail	cherniavskiy.kostiantyn@ksada.org
Заняття:	Згідно розкладу дистанційно
Консультації	За домовленістю
Адреса	Каб. 31, корпус 1, вул. Мистецтв, 8

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття та консультації з викладачем відбуваються згідно розкладу у визначені дні та години у дистанційному на платформі Google meet, Classroom. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є листування як електронною поштою, так і за допомогою месенджера Telegram. У разі необхідності додаткової консультації, фото робіт студентів можуть бути надіслані на пошту викладача та в Telegram.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення дисципліни «Сучасний живопис» є наявність у здобувачів базових знань з академічного рисунку, живопису та композиції. Важливим є сформоване розуміння основ колористики, пластичної форми та просторового мислення. Також передбачається попередній досвід аналізу творів образотворчого мистецтва та орієнтація в основних художніх стилях і напрямках. Необхідною умовою є готовність до експерименту, творчого пошуку та критичного осмислення власної художньої практики

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Навчальні матеріали з дисципліни «Сучасний живопис» можуть включати різноманітні теоретичні та практичні джерела. До них належать навчальні та методичні посібники з сучасного живопису, композиції, колористики та новітніх

художніх практик. Важливе місце займають репродукції та цифрові архіви творів сучасних українських і зарубіжних митців, каталоги виставок, артбуки.

Гаюк І. Сучасне мистецтво – проблемність підходів у визначенні сутності феномену. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Вип. 52. 2024. С. 26-37.

DOI: <https://doi.org/10.37131/2524-0943-2024-52-3>

Голубець О. Українське мистецтво ХХ ст. Львів : Колір Про, 2022. 200 с.

Гуржій, І. А., & Коршунов, Д. О. (2024). Твір сучасного мистецтва у експозиційному просторі, сприйняття та вплив. *Український мистецтвознавчий дискурс*, (2), 55–60. <https://doi.org/10.32782/uad.2024.2.6>

Шмагало Р. Образотворче, декоративне мистецтво і дизайн: актуальні проблеми кореляції термінології. Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2023. Вип. № 51. С. 155–163. DOI 10.37131/2524-0943-2023-51-15.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Необхідні матеріали для вивчення дисципліни «Сучасний живопис» в дистанційному форматі включають як технічні, так і художні засоби. Здобувач повинен мати персональний комп'ютер або планшет із доступом до мережі Інтернет, вебкамеру та засоби для фото і відеофіксації виконаних робіт. Для практичної частини необхідні традиційні живописні матеріали (папір, полотно, фарби, пензлі, допоміжні матеріали) або цифрові графічні інструменти за вибором здобувача. Також обов'язковими є встановлені онлайн-платформи для навчання, сервіси для створення та ведення цифрового портфоліо й перегляду навчальних матеріалів.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни «Сучасний живопис» полягає у поєднанні міжгалузевих мистецьких пошуків, які би знаходили відгук на запит сьогодення сучасного суспільства.

Завдання дисципліни передбачає поєднання набору технік на картинній площині та освоєння інноваційних художніх прийомів та концепцій, що формують обличчя сучасного мистецтва, з особливим акцентом на поглиблення майстерності у створенні психологічно насичених портретів та концептуально наповнених жанрових картин.

Задачі дисципліни:

- перетворювати ідею, почуття чи філософське питання на візуально переконливий образ, використовуючи сучасні підходи до композиції, колориту та фактури;
- створювати унікальну образну мову, яка буде виражати індивідуальне бачення світу;
- виконувати завершені авторські проекти у різних жанрах.

Компетентності та програмні результати навчальної дисципліни «Сучасний живопис»

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно просторового та візуального середовища.
- СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.
- СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.
- СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.
- СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
- СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.
- СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.
- СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання

- ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.
- ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.
- ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.
- ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.
- ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.
- ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.
- ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасний живопис» – одна з дисциплін вибіркового фахового циклу, яка покликана для кращого розкриття творчого потенціалу особистості здобувача, як самодостатньої мистецької одиниці. Програма направлена на поштовх до не стандартних мистецьких рішень у творах образотворчого мистецтва та вихід на новий щабель мистецької присутності у соціумі, що є актуальним запитом

сьогодення з боку творчої молоді. Дисципліна також дає шлях комбінаторності у вільному трактуванні видів образотворчого мистецтва в поєднанні класичної бази знань і умінь композиційно-живописних пошуків задля сучаснішої репрезентації творчих робіт у виставкових залах.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, вона вивчається студентами протягом 2-х семестрів (4 кредити ECTS 120 навчальних годин, у тому числі 60 - практичних занять, 60 - самостійні заняття).

8 Семестр має 1 змістовний модуль, 1 практичне завдання

1 МОДУЛЬ містить 1 практичне завдання

Завдання 1. «Диптих. Від концепту до художнього твору» Побудова живописного твору із двох складових (картин), об'єднаних спільною ідеєю, темою або сюжетом. Пошук нестандартного модуля по формі однієї чи двох частин. Реалізація на форматі до 160см. по більшій стороні.

- а) Знайти індивідуальне стилізоване рішення обраної теми, спираючись на підґрунтя традиційного формоутворення та враховуючи досвід попередніх завдань;
- б) Суміжне або одночасне існування концептуального та живописного цілого в єдиному вимірі диптиху, що є однією з основних умов при розкритті ідеї та теми.
- в) Усвідомлення автором розмаїття можливостей існування художнього твору не лише, як самодостатнього організму станкового живопису, але і як арт-об'єкта або інсталяції в певному соціальному середовищі.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання серії завдань. Основна форма вивчення курсу — практичні завдання.

Мета запропонованих завдань — є вихід за межі академічної школи, де здобувач зміг би віднайти та ствердити власний, неповторний художній голос.

Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:

- навчання на високому рівні труднощів;
- усвідомлення матеріалу через проживання (активні форми навчання);
- систематична робота над особистісним розвитком студентів.

За термін навчання студенти повинні привчатися працювати з поставленою задачею керівником (викладачем), але без прямих рекомендацій. Роль викладача є більш за все консультативною, тому що викладач виступає в ролі «замовника» той чи іншої роботи студентів.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	А+ 98–100	задовільно	64–74	D
			А 95–97		60–63	E
			А- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	В		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	С				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами

не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки (мінус 3 бали за кожний пропуск).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів, студент не отримає бали за тему. Він зобов'язаний її переробити, в цьому випадку нараховується лише 50% від максимальної кількості балів за цю частину. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

РОЗКЛАД КУРСУ

№ тижня	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	1	Практичні (дистанційно)	Завдання 1. «Диптих. Від концепту до художнього твору» Пошук власного концепту задуму та ідеї диптиху.	3	Поточний перегляд	
2	2	Практичні (дистанційно)	Ескізування та моделювання частин диптиху	3	Поточний перегляд	
3	2	Практичні (дистанційно)	Ескізування та моделювання частин диптиху	3	Поточний перегляд	
4	3	Практичні (дистанційно)	Експерименти теми у живописних підходах та прийомах.	3	Поточний перегляд	
5	3	Практичні (дистанційно)	Експерименти теми у живописних підходах та прийомах.	3	Поточний перегляд	
6	4	Практичні (дистанційно))	Вирішення на форматі	3	Поточний перегляд	
7	4	Практичні (дистанційно)	Вирішення на форматі	3	Поточний перегляд	

8	4	Практичні (дистанційно)	Вирішення на форматі	3	Поточний перегляд	
9	4	Практичні (дистанційно)	Вирішення на форматі	3	Поточний перегляд	
10	4	Практичні (дистанційно)	Вирішення на форматі	3	Поточний перегляд	
			Разом за семестр	30	Екзаменаційний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Практичні роботи	4 курс, 7 сем.	4 курс, 8 сем.
Модуль 1	40	40
Модуль 2	60	60
Разом	100	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Практична подача акуратна, без помилок. Показав відмінні результати під час поточного контролю.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував якісний рівень знань та вмій під час поточного контролю, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання,

			відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
Е	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять (1-3), виставкова участь у фестивалях та конкурсах (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Іванов С. Основи композиції видання: Навчальний посібник – Вид. «Світ» - Львів, 2013.- 230с.
2. Іттен Й. Мистецтво кольору / Ред. О. Плаксіє. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с.
3. Ковальов Ф. В. Золотий перетин у живописі: Навч. посіб. для ху-дож. ін-тів та училищ.- Київ.: Вища Школа, 1989. - 143 с.
4. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: навчальний посібник. - К.: Каравела, 2018. - 304 с.
5. Rudolph Arnhem Art and Visual Perception, Second Edition: A Psychology of the Creative Eye -University of California Press, 2004. - 528
6. Урсу Н. О. Теоретичні основи композиції: навч. - метод. посіб. для студ. ВНЗ худ. та худ. - пед. спец. / Н. О. Урсу, І. А. Гуцул; Кам'янець - Поділ. Держ. ун -т. - 2-ге вид. - Кам'янець- Подільський: Аксіома, 2018. - 166 с.
7. Яремків М. М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. - 112с

Допоміжна література:

1. Волковський М. Колір в живописі. Київ: Видавництво В. Шевчук, 2016. 360 с.
2. Марчак В. Про малярство: навчальний посібник. Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. 264 с.
3. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво: Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 216 с.
4. Прищенко С. В. Кольорознавство: навчальний посібник / за ред. проф. Є. А. Антоновича. Київ : Альтерпрес, 2010. 354 с.
5. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навчальний посібник. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 124 с.
6. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.